

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:		Helyben:	
Egy évre . . . 10 kor. — 8ll.		Egy évre . . . 10 kor. — 8ll.	
Fél évre . . . 5 . . . —		Fél évre . . . 5 . . . —	
Negyed évre . . . 2 . . . 50		Negyed évre . . . 2 . . . 50	
Egy hónap . . . 1 . . . —		Egy hónap . . . 1 . . . —	
Egyen szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. HÖRÖZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasabos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többnapos megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

A Hortobágy értékesítése.

Nemsokára szegényebb lesz hazánk egy hagyományos világhírű romantikával, — a csodaszép délibábos Hortobágy pusztája romantikájával. Nagyban folynak a hivatalos és hivatalon kívüli előkészületek, hogy a Hortobágyból, ebből a több mint 36.000 holdat levő pusztadíriásból, 10.000 hold területet különszakítsanak, művelés alá vegyenek, házilag kezeljenek s a városi háztartás megbillent vagyoni mérlegét ezen újabb jövedelem forrás kihasználásával helyes egyensúlyba hozzák.

A pótdadó (talán?) lejjebb száll. A város jövedelme fokozódik. A városi vagyonkezelés körül összehalmozódott rendtelenség és zilált összevisszaság ilyenformán elenyészik. A Hortobágy romantikája pedig régiségfárba kerül . . . Hír szerint egyéb semmi nem történik! . . . Hír szerint nem, de lelkiismeret és józan megfontolás szerint — igen. Lássuk csak mi is van itt tulajdonképpen készülöben? . . .

A Hortobágy pusztája, Debreczen szabad királyi városnak nem csupán látszólagos büszkesége, nem csupán a hagyományos romantikának délibábos hazája, nem csupán a debreczeni ös czivisek jószágainak ingyenes szabadlegelője — és nem csupán a büntető igazságszolgáltatást rettegő gonosztevők bujdosó ligetes sivatagja: hanem ennek a városnak egy megbecsült-

hetetlen drága kincset érő hatalmas ingatlan tartaléktökéje volt mind az ideig.

Debreczen város annyi viszonylagos megpróbáltatás dacára sohasem jutott még abba a szomorú helyzetbe, hogy a maga szükségletei kielégéséről más módon gondoskodni ne tudott volna, és hogy tartalékaihoz folyamodott volna s csak a szükség segíthette volna ki magát az anyagi zavarból.

Mikor a tatárjárás, a török szabad garázdálkodás, sőt a magyaroknál közveszélyesebb osztrák és orosz jogtiprás vérfürdői áztatták itt a földet és pusztították az emberi lények jobbait — a vagyont, a szabadságot egyaránt: Debreczen város mindig elég erős volt ahhoz, hogy tartaléktökéinek legcsekélyebb elmozdítása nélkül is átélje a megpróbáltatást . . . És ma, a „liberalizmus“ aranykorában, a hirhedt alkotmányos szabadság napjában, a mikor hivatalos kötelességek teregetik reá a feledés szivárványát, az isteni fátyolát a múlt idők minden fájdalmas emlékére; — ma a törvény előtti egyenlőség, a „jog“, „törvény“ és „igazság“ eléggé meg nem becsülhető Eldorádója idejében: a legkritikusabb gazdasági súlyos helyzet zűrzavarát érte meg Debreczen városa. Miben rejlik ennek az oka, — ki tudná azt megmondani? . . .

Vajjon a kulturális fejlődés, az általános jólét felvirágoztatása, jóté-

kony intézmények megalapítása, fenntartása s az emberi boldogulás feltételeinek szokatlanul költséges előteremtése okozta tán ezt a szegény helyzetet, ezt a vagyoni krízist . . .? Vagy talán ez a múlt években a hazáért hozott Debreczen világra szóló s az utókort örök hálára kötelező áldozatok?

Oh, Debreczenben semmi effajta rendkívüliség nem történt. Itt ha fokozódtak is a károdások, de azt messze tulszárnyaló közterhek szaporítása és a bevételek erőszakos sokszorosítása.

A városi garázdálkodás minősítetlen sleazinesságában rejlik itt minden bajnak az oka.

És a helyett, hogy elég erkölcsi bátorsággal megne a városi ügyek intézőinek a várost, hogy a végzetes bajt radikális uton orvosolják, ha mindjárt veszélyesebb operációval is, eltávolítsák, megszüntetnék a város vagyoni és erkölcsi existenciáját végpusztulással fenyegető állapotokat és üzelmeket, — ahelyett prolongálják azoknak pusztító szabadalmait. Hadd folytassák tovább a közvagyon elpocsékolását, hadd tékozzolhassák szabadon jövőre is a városnak még meglevő javait! Hiszen még a Hortobágy nincs is értékesítve. A földuzsorások még reá sem tették sötét kezüket. Még meg sincs terhelve. Hallatlan! hogy legyen itt a ma-

Plastograph.

(Debreczeni új találmány.)

Ha egy a régi arczképeket végig biraljuk, feltűnik rajtuk az a felületes kezelés, a mi az arczon kívül a képen észlelhető. — Kéz, mell, váll, természet többnyire csak köleszöszött, akár csak valamely divatlap másolata, még a lakusnak is szembevető, aránytalanságról nem is szólva.

A fényképészet illetőleg a fényképezés hajnalán bármint idegenkedett is a festő a gépies munkától utoljára is a fénykép a művész elváhatlan kezebarátja, biztos kalauza lett. Az embernek úgy az aiatnak, nővénynek van már helyes portréja, kivált mióta oly tökélyre vitte az optika, hogy a távlat ellen veteni sem lehet.

Ujabbán a fényképészet a szobrászat terére lépett és eddig is éppen nem eredmény nélkül, mert maga a negatív: egy gyenge dombormű. Hogy így a photoplastikában még továbbra haladjunk, köive hi szem, mert a síkban végre teljes plasztikát

teremtteni nem lehet. Hogy a tárgyak egy domborúságait méreteivel együtt kiűntesük nem elegendők azok végtéseit ösmerni, de mint az építészetben több keresztmetszés szükségeltetik.

Ezekre van az építő szobrásznak főképp szüksége, mi bizton vezetné őt részletes munkájában. Egy meztelen testet p nem lehet mértanilag ábrázolni, domborodásait fény mellett kell kitűntetni. De erre az egy oldalról felvett fénykép nem elegendő, a mi után csak lárvát készíthetünk. Egy ilyen szobor ha-onlít az alezázott vasemberhez, a kinél csak itt-ott látszik a szarvasbőrrel bővölt test.

Az a lelketlen masszára illesztett lárvá aztán csak akkor hasonlít a fényképre, ha azon pontbőrűzzük a honnan a szobrász azt mintázta. A legkisebb fordulattal elvesz a hasonlatosság, kivált ha művész nélkülözi a profilt.

Menyi megfigyelés kell csak az emberi faj mintázásához, arról alig van lakusnak fogalma. Sok nem is sojtú, hogy az ornak

két eltérő oldala van, mert ritkán áll normálisan az arca és a fülkagylók ugyan egy egyennel, egészen különböznek, dacára hogy többször napjában nézi magát az ember a tükörben.

Ezen a plasztika symmetrikus finom eltéréseit megfigyelni, sok műőrzőket feltételez. Hiszen epen ezeken alapul a sok millió arcz különbsége!

— Hat még a kéz physiognomiáját ki figyeite meg, illetőleg ki tanulmányozta?

Persze, ki is veszi a kezét oly szoros szemügyre? pedig érdemes vele foglalkozni, mert a kéz hitelesebb tanu mint az arcz, melyet szenvedélyeink eltorzítanak. Az arczot könnyű meghamisítani; sokszor egy kis hajnyírás elegendő a megtevesztésre; de nem úgy a kezét. Ezért is a párizsi rendőrség nem a rab arczképét, de keze méreteit veszi kiindulónak azonossága megállapításában; ott a kéz kezkeskedik.

A klasszikus Görögbonban voltak az igazi szobrászok, mert folyton embereket láttak; a senatorok is gladiatorok voltak.

Lapunk mai száma 10 oldalra terjed.

gyar földön egy tehermentes 36.000 holdnyi szabad terület ma, a „jog“, „törvény“ és „igazság“ aranykorában Türihetetlen, hogy épen Debreczen városán essék meg ez a szégyen . . .

Nosza rajta! Ki kell tépni a Hortobágy testéből 10.000 holdat, értékesíteni kell most vagy soha! Hiszen Debreczen város sohasem volt ilyen siralmas helyzetben, ilyen zilált vagyoni válságban, mint épen most van . . . Mert nincs az az istencsapása a mely hatálosabban sebezhetné egy város vagyoni állapotát, mint a könnyelmű a tékozló, a lelkiösmeretlen adminisztráció . . . De bűnhődni épen a legfőbb bűnösöknek! Megtorolni az emberi hibákat s példásan rendbehozni a város háztartását? . . . Oh, ez szégyen lenne Debreczen városára! Irtóztató csapás lett volna igazán, hogy itt egy erélyes kormánybiztos tisztán számoljon le a sáfárokkal.

Ilyen és ehhez hasonló argumentumok harcoltak annak idején a városi törvényhatósági gyűléseken, a kormánybiztos kérés józansága és lelkiismeretes indítványozása ellen.

És akiknek kormánybiztos mind- ezideig nem kellett, azoknak nem kevésbe tehet most szemrehányást lelkiismeretök háborgása, mint azoknak akik a városi vagyonpusztítás vétkes munkáját kegyetlenül folytatják tovább és biznak abban, hogy mielőbb a Hortobágy pusztát is konczként dobhatják a kutyák piaczára.

Midőn a Hortobágy egy részének értékesítése szóba került, ezen keserűséget nem fojthatjuk vissza. A bünte-

Most már mint szabászok mérik a divatbabra a ruhat. Sőt oly absurdumot is állítanak, hogy a ruha teszi az embert! . . . Persze a fej a fő, a többi a siffonból szedik.

Barost a vasembert szalonrokkba öltöztették. Izmosítónak ott áll a muakasa. — A ki Arany Jánost személyesen ösmerte ugyan hogyan ösmerte fel a muzeum előtt ülve a nagy soroksári kenyeren. Talán csak nem a kőto sorsára ezéleztak vele, mely a kenyérhez van kötve? . . .

A testes Deak Ferencz pedig közel a vasrészhez, mint Schönbrunban a Mamuth, szinte üő helyzetben van ércben deponálva. Ülő helyzetben? Ki mindig megállította a helyét, míg a becsi darázs nem fészkelte a nyakan. — Hat Szechenyi a Nemzet ébresztője megérdemelte e azt az Academiától, hogy oly gyatra, törpe, nyomorek had dal akár Döblingben őriztessek?

Mi debreczeniek birjuk Izsó Csokonai jában, az Ország legfőbbétebb szobrát. Hat büszkek is lehetünk mindkettőre.

Most hogy a teljes sikerben magamnak is némi érdemet vindikáljak, rég megkezdett munkámat bevégeztem, és a készűléket P i a s t o g r á p h - n a k elneveztem. Ennek a segélyével oly fenykép — cycclus készül, mi után a szobrász bizton mintazhat, anélkül hogy az eredetijét csak egy percze is látta volna

Gondy Károly.

tés helyettíme a régi bűnös gazdálkodás elfajult terheinek és bűneinek az időleges fedezésére, enyhítésére még a Hortobágy szűztalajába is beleütik az osztókapát. Ma még csak tizezer hold kell, no de majd jön utána a többi is, hisz evészközben jön meg az étvágy. A magyar földnek — úgy látszik — már ez a sorsa! Nevetséges volna tehát figyelembe venni, hogy ezen okos operáció közben még jajgatni is mer a pusztuló magyar és az a »nehány« czivis.

dr. Király Péter.

Kossuth esztendeje.

(És a debreczeniek.)

A nagy nemzeti vezérnek, dicső emlékü Kossuth Lajos atyánknak az esztendeje az idej. A századik évfordulója ez annak az esztendőnek midőn Kossuth Lajos a nagy Rákóczi kurucz vármegyéjében megszületett. Ezért ezt az évfordulót a Kossuth esztendójének ünneplé és nevezi a hálás magyarság.

Ez ünnepi evfordulón, e megszentelt századik esztendőben a magyarság mindenhol, még Amerikában is rajongó szeretettel és kegyelettel hódol nagy Kossuthunk emléke előtt. Ez ünnepből Debreczen is kiveszi a részét, elég szégyen, hogy nem teljesen hozzáillőleg, mert egyesek szolgálalküségéből a Kossuth-szobor ma is ég- és föld között lebeg, annak a megvalósításától ma is távol áll Debreczen. Hogy ez a mulasztás ne legyen oly ríktó, oly felháborító az ünnepi napon, ennek a kellemetlen kihatásait osztalni és balszamoszni alkalmas Varga Lajos dr. köztörvényhatósági bizottsági tagnak a városi közgyűléshez, számos köztörvényhatósági bizottsági tag által is aláírt, benyújtott azoni indítványa, hogy a város a közönséggel karöltve rendezzen Kossuth-ünnepet. Helyes ez az indítvány, így hangzik:

Tekintetes Tanács!

Folyó évi szeptember 19-én ünnepelül a magyar haza. Minden igaz hazafinak szíve hevesebben dobog s magasan langol e napon a hazaszeretet szent érzelmétől, mert ez a nap századik évfordulója a magyar nemzet halhatatlan Messiasának, az emberi méltóság és nemzeti jogok örök dicsőségű bajnokának, Kossuth Lajos születésnapjának.

Önmagát becsüli meg ez a nemzet, a mely nagyjainak emlékét tiszteletben tartja, akiknek a haza jóléte, nagysága, szabadsága, polgárainak jóléte, boldogulására irányzott, önzetlen, faradtságot nem ismerő, lan- kadatlan és érdemdu működését magasan kiemeli a köznapi élet közönséges küzdelmeiből és akiknek a nemzeti kegyelet által megszentelt s felmagasztalt dicső alakjánál egy pillanatra megállhat, hogy lelkében az elmúlt idők magasztos emlékei felett elmerengve: megittasodjék a hazaszeretet szent érzelmétől, hogy szíven és lélekben, gondolatban és érzelemben, vágyak és szenvedélyekben, esalódásban és reményben, örömben és búban, egy eszme, a szent hazaszeretet nagy eszméje, nagy elhatározásokra, nagy tettekre hevítse, buzdítsa, lelkesítse. Mi, a magyar haza egyszerű, igényte-

len fiait a nagy halhatatlannak a haza jóléte és felvirágoztatására irányult eredmény- dus munkássága, példászerű haza és faj- szeretete által áthatva, megragadni kívánjuk a nemzet nagy fia születése 100-ik évfordulójának alkalmát és ünnepelni, a magyarok Istenének hála imádságot rebegni kívánunk azért, hogy őt nekünk, magyarok- nak adni oly kegyes volt.

Megragadni kívánjuk ezt az alkalmat azért is, mert tudjuk, hogy azon a napon polttikai, felekezeti és társadalmi ellentétek feledve lesznek s azon a napon egy szív, egy lélek lesz ismét a magyar.

Tekintetes tanács, Debreczen sz. kir. város látta a nagy halhatatlant éléte virág- zásában, látta a haza ellenségei ellen folytatott titáni harcznak hevében, látta akkor, a mikor ő maga volt a nemzet. Ez a hely volt nagy elhatározásainak, örökké nagy a tetteinek színhelye, melyekkel az emberi jogokért lelkesedő művelt világnak figyelmét ide terelte.

E törvényhatóságnak szívéből kitörül- hetetlen a nagy hallhatatlan emléke iránti rajongó tisztelet, hála és forró szeretet. — Ezeknek az érzelmeknek kifejezést is kíván adni az emlékezetes évfordulón s hogy ezt a nagy hazafi tetteihez és emlékezetéhez annál méltóbban tesse, hogy ünnepét annál ünnepélyesebbé varazsolja — tiszte- lettel kérjük:

Méltóztassék Debreczen sz. kir. város törvényhatóságának legközelebbi közgyűlése elé ezt az indítványt terjeszteni:

„Mondja ki a közgyűlés, hogy Kossuth Lajos születésének 100 ik évfordulóját a közönséggel karöltve kívánja megünnepelni s hogy ezt a nagy halhatatlannak és Debreczen sz. kir. város hazafiságához méltó módon megtehesse, az ünnepély tervezetének es részleteinek megallapítása és végrehajtására saját kebeléből a polgármester elnöklete alatt bizottságot küld ki.“

Debreczen, 1902. junius hó 10.

Varga Lajos dr. Jóna Dániel, Torday Gábor Szabó Kálmán, Szabó Lajos, Zádor Lajos, Tóth Kálmán, Csanak József, Harangi Sándor, Juhász Ignác, Szent Királyi Tivadar, Pajer József, Mayer Emil, Pető István, Váczi János, Szalay M., Grausz Mór, Nagy Bálint, dr. Varga Lajos, dr. Kocsar Gábor, Márton Imre, Kiss Albert, Dicsőfi József, K. Toth Sámuel, Fejér Ferencz, Németh András, Öry Mihály, ifj. Kertész István, Kovács József, id. Kertész István, Kovács Lajos, Medgyessy Ferencz, Otrókocsi Végh János, Polgári Sándor, Pongó Lajos, Bácsi András, dr. Benedek János, dr. Freund Jenő, ifj. Schwarz Vilmos, Kaszanyitzky Endre, Kertész János, Sarkady Ferencz, id. Bányai István, Bakos János, Herczeg János, Szentesi János, Kulcsár Endre, Jóna János.

A beadvány felett a junius 26-iki közgyűlés fog határozni.

Az amerikai Kossuth-szobor.

(Magyar föld, Clevelandban.)

Az Arad és Vidéke írja:

Rendkívül érdekes levelet kapott Cleveland amerikai városból Barabás Béla dr. országgyűlési képviselő. A levél írója magyar ember, hozzá még aradi születésű: Perczel Lajos, Perczel néhai aradi mérték- hitelesítő hivatali főnök fia, ki most Cleve- landban közjegyzői tisztséget tölt be.

A levél írója a clevelandi magyar egyesület által tervezett Kossuth-szoborral foglalkozik. A szobrot a város legszebb helyén állítják föl és szeptember hó 28-án

készülnek leleplezni nagy ünnepélyességek közt. Az emlékmű elkészítésével Tóth Andras debreczeni szobrászt bízták meg.

Elmondja Perczel, hogy a szobor leleplezését nem helyierdekű, kisebbszerű tüntetésre, hanem egy nagy nemzeti demonstrációra akarják felhasználni. Szándékunkban van — ugymond a leleplező — Magyarország vármegyéinek alispánjait megkérni, hogy minden vármegyéből s a nagyobb városokból, egy-egy zászkó földet küldjenek, melyet a szobor talapzatánál akarunk felhasználni. Meghívják az ünnepélyre Kossuth Ferencz és Kossuth Lajos Tódort, a függetlenségi kört s a magyar orsz. függetlenségi pártot is, hogy a leleplezés minél imponzánsabb legyen.

Érdekes megemlíteni, hogy Cleveandnak négyszázezer lakosa van s ebből a magyarok száma negyvenötven ezer főre tehető. Van három tiszta magyar ajku egyházközség, hatalmas magyar iskola, 20-25 magyar egyet stb.

Nagyon érdekes a levélnek következő paszszusa:

Odahaza felületesen és rozg információk alapján ismerik az amerikai viszonyokat, itt volna tehát az alkalom azoknak, kiket a kivándorlás kérdése érdekel és a kiknek hazánk és nemzetünk érdekei szívében fűsznek, a szeptember 28-iki ünnepélyre ide kijönni, tanulmányozni a pánszláv ügy elméket, megismerni a viszonyokat s hazatérve minden hímzés hámozás nélkül elmondani és megírni a látottakat és tapasztaltakat.

A pánszláv mozgalom mögöthatalmas erők, szervezett anyagi és erkölcsi támogatást élvező egyesületek állanak a róm. vagy görög kath. papok vezetése alatt és emozgalom káros hatását a felföldön már is érezhetni.

Ha otthon nem törődnek azzal, hogy az amerikai, csaknem egy milliányi magyarság beolvad-e az amerikai nemzetbe, muszkává vagy németté válik, ha azt hiszik, hogy az amerikai magyar nem teste és vére a magyar nemzetnek és összefonkarokkal nézik, miként hódítják el ellenséges irányzatok a magyar hazát: ám jó, ne tegyenek semmit, hallgassanak agyon minden hazafias mozgalmat, legyenek közömbösek és hidegek minden iránt — és majd jönni fog a késő bánat.

Perczel Lajos levele végén megkéri Barabást, hogy a készülő szobrot itthon egy bizottsággal vizsgálja meg, vegye át és felelősséget vállal, hogy gondolkozzék azon, mily hasznos szolgálatot tenné nemzetünknek, ha ő maga, minél több képviselő és lelkes hazafi elhatározza magát arra, hogy átmerne Cleveandba a Kossuth ünnepre.

A debreczeni „Szabadság“-szobor.

A debreczeni „Szabadság“-szobor érebeöntését ma holnap befejezi Hirmann Ferencz budapesti érebeöntő. A kötalapzatot az emlékkertben Tóth András mester, a szobor alkotójának felügyelete mellett helyezték el és felvan már állítva a szobor talapzatra állításához a hatalmas csigamű is. Minden elő van készítve a leleplezéshez. Sőt már a Csokonai-kör férfiai is elkészültek azzal a felirattal, mely fekete márvány táblába véste, a szobor alapzatába illesztetik be. Nem érdektelen ez a felírás. Ezt hirdetik az érebeöntők:

„A magyar szabadság dicsőségére!
Debreczen város közönsége.”

1902—augusztus 2.

1902. augusztus 2-án lesz a debreczeni „Szabadság” szobor leleplezésének a napja. Ez az augusztus 2-ik napja emlékeztetés nap a magyar nemzet és Debreczen történetében. A Nagy Sándor halma körül eznap vívta véres csatáját a szabadságért a mártír Nagy Sándor által vezérelt szabadságharcosok maroknyi honvéd csapata a sokszorosan túlyomó orosz sereg ellen. Emlékeztetés nap ez és dicső a magyar fegyverekre, melyet csak a legadázabb tusa után törhetett meg a túlerő.

A magyar hősiség és önfeláldozás vérel szentelt napja a debreczeni csata napja. A szobor ünnepély intézői bizonyosan ezért tüzték ki a „Szabadság”-szobor leleplezését is augusztus 2-ára.

Mi azért illőnek tartanánk, hogy az ezen emlékeztetés esztendőre és napra való jel, ha mindjárt néhány kis éreze vagy vésett betűben örökítve legyen a felírásban; hisz az a fátylas érezealak jelvénye lesz annak is, hogy a szabadság szent eszméje öröké él, a szabadságot nem tiporhatják sirba a zsoldosok, az a sirból is feltámad és élni fog mindörökké. Tehát illőnek, méltányosnak tartjuk, hogy legalább itt a beillesztendő táblán legyen némi emlékeztető jele a debreczeni küzdelemnek. Szerintünk nem képtelenség ezen felíratnak ilyen értelemben való kiegészítése:

1849—1902. aug. 2.

Mi hisszük, hogy Debreczenben mindig fognak akadni olyanok, akik a „Szabadság” szobor és a két évszám közötti összefüggést a kíváncsi idegeneknek el tudják magyarázni. A temetőbe kihelyezett honvéd emlék, a haldokló oroszlan helyett ez a néhány betű emlékeztetés lesz azokra a dicsőkre, a kik a debreczeni csatában a magyar nemzet szabadságáért életüket, vérüket áldozták. Szerintünk ez az emlékjel teljesen méltó a „Szabadság” szoborra. Gondolkozzanak az urak rajta, ha magyar lelkők jobb meggyőződését követik, az nem is marad le onnét.

NAPI HIREK.

Istentiszteletek.

Holnap, vasárnap az ev. ref. templomokban a következő lelkészek tartanak istentiszteletet: Nagytemplomban Könyves Tóth Kálmán lelk., kistemplomban Görömbey Péter s. lelk., újtemplomban Mitrovics Gyula lelk., ispotálytemplomban Dicsőfi József lelk., szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár, csapókertben Kovács János népisk. felügyelő.

Az ág. hit ev. templomban d—e 10 órakor Materny Imre N. váradi lelkész tart istentiszteletet.

Debreczen város világitása.

Mióta a légszeszgyár és a közvilágitás vállalata a város tulajdonába ment át és a tevékeny, a buzgó és képzett Debreczeni Jenő igazgató áll az élén, azóta hasznos és a vállalkozás Debreczenre. Gazdagon gyarapítja a város sokfelől igénybe vett pénztárainak a jövedelmét, e mellett önjerejéből, önjövedelméből fejlődik ez a vállalat és

fejleszti a közvilágitás vonalait. Örömmel jelezzük, hogy az ambiciózus fiatal mérnökigazgató, Debreczeni Jenő nagyszabásu tervezeten dolgozik s nagyszabásu tervezet megvalósításához fogott. Kiterjeszti a közvilágitást a város összes belterületére és programja szerint 1904-ben már nem lesz Debreczenben olyan utca, még a legkülsőbb részeken sem, melyben ne világítana a városi gázlámpa. Ime a város polgárságának az érdekeit is lehet szolgálni, a mely eddig mostoha gyermek volt a közvilágitásban. A szépen fejlődő és gyümölcsöző vállalat ilyen irányban való vezetéséért elismerést érdemel Debreczeni igazgató. Az ő erélyének, buzgóságának köszönhetjük, hogy a hajdu-szoboszlóias vaksötétség helyett a sikátorokban is világosság támad. Ez az utcák közbiztonságát is emelni fogja.

Egy hazafias kereskedő a Kossuth ünnepéről.

Varga Lajos dr. indítványát a Kossuth Lajos születés napjának ünneplésére vonatkozólag pártkülömbőség nélkül, igaz magyar kegyelettel, szeretettel és hálával irtak alá, tették magokéva a köztörvényhatósági bizottságnak számos jeles tagjai. Mindnyájunknak a helyeslésevel találkozunk ez az indítvány. Mert ime itt is egy bizonyítékát adjuk annak, hogy a polgárság minden körében mily nagy szeretettel csüggnek a Kossuth nagy emléken. Ugyanis pártunk egyik derék, régi buzgó tagjától és a debreczeni kereskedő világban közbecsült, népszerű nagykereskedőtől, Boros Izidortól a Kossuth-utczai Boros Testvérek cég tagjától kaptunk egy hazafias levelet, melynek helyes, dicséretes és megszívlelésre méltó eszméjét a legmelegebben ajánljuk a nemesak a debreczeni de az összes magyar kereskedők és iparosok figyelmébe, kérve egyszersmind a lapok szerkesztőseit is, tegyék magukéva az eszmet. Boros Izidor levelének ide vonatkozó része így hangzik:

„Tisztelt kedves szerkesztő ur! Pártunk jeles tagjától indult meg az a mozgalom, mel Kossuth-apánk 100-ik születése napját méltóan akarja megünnepeletetni. Hogy ez az ünnep külsőleg is fenséges legyen és a nép ezreinek apraja-nagyja akadálytalanul résztvehessen, legyen szeptember 19-én Debreczenben általános munkaszünet. A kereskedők ne nyissak ki boltjaikat. Az iparosok ne dolgoztassanak.”

Nem hisszük, hogy kerülne Debreczenben olyan ember, a ki ne helyeselné Boros barátunk derék és hazafias eszméjét, mely érdemes arra, hogy más városokban is magakéva tegye azt a kereskedő és iparos osztály. Kossuth 100 éves születés napján legyen általános munkaszünet.

A mi körünk bálja.

A mi körünknek, a debreczeni függetlenségi körnek holnap, vasárnap este lesz a bálja, a hangversenye. Még a bál előtt ismételten hívjuk fel reá a polgárcsaládok figyelmét. Hisz

olyan a célja ennek a nemes magyar mulatságnak, mely mindnyájunk lelkéhez kedves eszményként fűződik. Vajon ki ne akarna családi fészket, tűzhelyet alapítani? A debreczeni függetlenségi körnek is ez a célja. Házat akar építeni. A ház alapja javára rendezi ezt a vigalmat, tehát szeretettel, vig örömmel seregjeltek oda. A táncvigalom és az ezt megelőző szavalás, hangverseny a nagyérdemi nyári vigadóban lesz. Holnap, vasárnap este, nyolc órakor kezdődik. Belépti díj két korona. Jegyek előre válthatók a kör helyiségében és este a pénztárnál és az elnök Nagy János bátyánk a rendezők gárdájával ügyel arra, hogy itt mindenki a legjobban szórakozhasson. Többet már nem is mondunk, még csak a hangverseny valóban érdekes műsorát iktatjuk ide: 1. Nyitány. Kiss Béla zenekara által, 2. Alkalmi beszéd. Irta és előadja: Dr. Király Péter, 3. Kurucz dalok. Előadja: Nagy András zenekisérettel. 4. Vig szavalat. Előadja: Kerékgyártó László. 5. Népdalegyveleg. Goll Jánostól és Székely népdalok Veres J-től. Előadja: a „Munkás Dalegyület”... A rendezőség gondoskodott arról, hogy hajnalban a helyi vasút külön vonatja álljon a hazatérő közönség rendelkezésére. Fel tehát Debreczen város polgárcsaládjai, ifjai s leányai! Jöjjetek, mulassatok !!

A hortobágyi jószágirtó gazdák figyelmébe
ajánljuk ezen közérdekű hivatalos értesítést: A folyó évi május havában a Hortobágyon eszközölt jószágoltás alapján az 1902 évi legeltetési adó alapját képező őzszéirás megtörténve, az őzszéirási értesítések szétküldettek, ezután figyelmeztetnek illetve felhívják tehát a jószágirtó gazdák, hogy a Junius hó folyamán ezen őzszéirási ívet megtekintés, és esetleges kifogásaikat nálam (Városház keresztépület 20-ik szám) ez idő alatt annnyival is inkább tegyék meg, mert július 1-én túl kiigazítások nem eszközöltek. Kovács Sándor városi számvévő.

Debreczeni fényképész találmánya.

A „Debreczen” mai tárczája egy a fényképészet terén igen érdekes, becses találmánnyal foglalkozik. A találmányt mestere „plastograph”-nak nevezte el. E készülék nagy haladás a fényképészet terén, oly fényképet készít, mely után a szobrász bátran mintázhat. A fényképen valóságosan ki-domborodik a felvétel. A „Plastograph” készülék mestere Gondy Károly debreczeni fényképész, a ki az ujságokba is sikerült tollrajzokat rajzol és a ki mai tárczánkat is írta a „plastograph”-ról. Gondy Károly egyike a legjelesebb fényképészmestereknek, a ki már Debreczenben 37 év óta tart fent országos híri műtermet és azóta a felvételeket is maga vezeti ritka műizléssel berendezett műtermében. A piacz-utcán, a Gondy és Egey Fehérló utcái kirakatában mostan is a leggyönyö-

rűbb, művészi kivitelű fényképek láthatók, melyekre felhívjuk a figyelmet.

Hírek az anyakönyvi hivatalból.

A helybeli állami anyakönyvi hivatalban a hét folyamán házasságot kötöttek: Balog János Okolisan Hermina, dr. Arvay Béla—Mikióssy Anna, Saska József—Kozma Eszter, Gulyás József—Nagy Róza, Karsai András—Tash Julianna, Csizmadia Imre—Fazekas Erzsébet, Gyöngyösi Gyula—Spüler Emma, Csöreg Ferencz—Balazshazy Gyulai Borbála, Zsak József—Miszer Róza, Toth István—Liptai Julianna, összesen 10 pár.

Ugyanezen idő alatt a következő halálzási eseteket jelentettek be:

özv. Kovács Jánosné szül. Budaházy Erzsébet 75 éves háztartásbeli, Balogh János 7 hónapos csecsemő, Pető Ferencz 13 napos csecsemő, Jablonkai Lajos 3 hónapos csecsemő, Mezei János 8 hónapos csecsemő, Kovács Zsófia 3 hónapos csecsemő. Bakó György 72 éves napszámos, Órsi Ilona 6 hónapos csecsemő, Szentpeteri Ferencz né szül. Csóka Sara 76 éves szegényházi ápoló, Nagy András 4 hónapos csecsemő, Király István 6 hónapos csecsemő, Séllei Ilona 3 hónapos csecsemő, Balázs József 10 napos csecsemő, Farkas Róza 5 napos csecsemő, Fried Gizella 11 éves gyermek, Semsei Konrad 12 éves gyermek, Váradi József 11 hónapos csecsemő, Kovács Erzsébet 12 napos csecsemő, özv. Szendrői Lajosné 30 éves cseléd, Szombati József 1 hónapos csecsemő, Csöreg Péter 66 éves önálló kovács, Nagy Julianna 1 hónapos csecsemő, Nagy Zsuzsanna 1 hónapos csecsemő, Kiss Lajos 64 éves özv. fiodatiszt, Zöld István 23 éves gazdakodó, Takács László 11 hónapos csecsemő, Györfly Iren 5 hónapos csecsemő, Róth Salamonné született Gelberger Sali 42 éves háztartásbeli, Koroknai Géza 3 hónapos csecsemő, Mányi 1 óras csecsemő, Soltész Julianna 73 éves cseléd, Lókodi István 19 éves igaskocsis, Kandel Julianna 15 hónapos csecsemő, Banyai Erzsébet 5 hónapos csecsemő, özv. Fáy Jánosné szül. Fáy Emma 49 éves postamesternő, Taricska Róza 19 hónapos csecsemő, Kecskes Julianna 2 hónapos csecsemő, Harsányi Gabor 6 hónapos csecsemő, Ormós Aranka 5 hónapos csecsemő, Ilyes Ferencz 11 éves tanuló, Török Sándor 21 éves napszámos, Szabó Eszter 3 éves gyermek, Vincze József 63 éves napszámos, Szabó Antal 18 napos csecsemő, Szabó Zsuzsanna 4 hónapos csecsemő, Peczár Margit három hónapos csecsemő, Marx Márton 7 hónapos csecsemő, özv. Bartha Istvánné szül. Bodzsár Paula 60 éves háztartásbeli, Earkas irén 7 hónapos csecsemő, özv. Toth Andrásné szül. Molnár Zsuzsanna 84 éves kisbirtokos, Cseke Margit 23 napos csecsemő, Toth Margit 13 hónapos csecsemő, Szabó András 5 hónapos csecsemő és 5 halva születés. Összesen 59. Minthogy továbbá ugyan ezen idő alatt összesen 52 születés (30 fiu 22 leány) jelentettek be, úgy a halálozások 7 el multak felül a születéseket.

A Képző művészeti ösztöndíj ügye.

A koronázási jubileum alkalmával létesített 40,000 koronás alapítványnak a képzőművészet számára létesített évi 600 koronás ösztöndíját, mint azt annak idején közöltük, a városi tanács szavazattöbbséggel Dávid Endre 3. mad éves kereskedelmi felsőbb iskolai hallgató, szobrász növendéknek, Dávid Sándor ev. ref. elemi iskolai tanító fiának ítélte oda. — A tanács ezen határozatát, küömböző felfogás szerint el lehet bírálni és t. olvasóink bizonyára emlékeznek is reá, hogy lapunk tudósítója sem

volt a tanács döntésével egészen megelégedve. De azt az egyet el kell ösmerni, hogy a határozat teljes szabályszerűséggel hozott és az is igaz, hogy az ösztöndíj nem jut érdemre (vagy ha annak bizonyulna az ösztöndíjat időközben is ellehet tőle vonni) s még a mellet egy szerény néptanító gyermekének tehetségét lesz hivatva szárnyra kelteni. A tanács határozatot, mint értesülünk, az egyik pályázó, Zivuska Irén énekművész, ki jelenleg Berlinben, a Gerster E. elka híres énekiskolájának növendéke, a közgyűléshez megfeleltette s felebbezésének indokul azt hozza fel, hogy tovább képzésének egy alapfeltétele, ha ez ösztöndíjat megkapja. Teljes előismeréssel adóznunk az igen t. kedves urihölgy szép tehetségének, ugyszintén azon kétségbevonhatlan érdemeit sem hallgathatjuk el, hogy még mint fiatal zenedei növendék több ízben lépett fel jótékonycélokra rendezett hangversenyekben, még az egyetem alapjára is közreműködött, a mit igazán jól esik itt ismételve constálnunk. De e gedjen meg a t. urkisasszony, ha azon meg. yözödésünknek kifejezést adunk miis, hogy nem egészen helyes elhelyezkedésük mindenestre bizonyos szenvedélyességet, személyi motívumokat, talán még kortske- deseket is belezavarni hivatott felebbezéseket és saját jól felfogott érdekeiben jobban szerették volna, ha ezt a felebbezést nem adta volna be, annnyival inkább, mert a bizottsági közgyűlés többsége bizonyára figyelembe veendő a pályázatot elnyert ifju szü- leinek helyzetét és a tanács határozatát jó- vahagyandja.

Bakonyi Samu levele a szerkesztőhöz.

Bakonyi Samu drtól, a debreczeni II dik választókerület szeretett országgyűlési képviselőjétől, tisztelt barátunktól levelet kaptunk. Bakonyi Samu, ki egyike a parlament legtevékenyebb és buzgóbb munkásainak, nem jöhet le vasárnap hozzánk, nem pedig azért, mert kedden vagy szerdán az osztrák militarizmus hallatlan terjeszkedése, a népfelkelés újabb felfegyverezése ellen fog szólni. Azért tehát, mint tisztelt, kedves barátunk és kiváló elvtársunk hozzánk intézett levelében tudatja, nem jöhet le vasárnapra. És a legnagyobb sajnálatára sem a függetlenségi kör vigalmán, sem a debreczeni székelyegylet vasárnapi alakuló közgyűlésén nem vehet részt. Mindkettőt szívből sajnálja. De egyidejűleg a debreczeni székely mozgalomhoz szívvel-lélekkel csatlakozik. Szósz szerint ezt írja a mozgalomra vonatkozólag: „ha valamivel előmozdíthatom, a magam csekély erejével, mindenkor rendelkezésére állok a derék, lelkes kezdeményezésnek.”

Székely egyesület Debreczenben.

Már jeleztek, hogy lelkes hazafiak a székelymentés érdekében, a székely kérdésnek vidékünkön is való felszinen tartására és gyámolítására, Debreczenben székelyegyletet akarnak alapítani. Ezen mozgalom lelkes kezdeményezői holnap vasárnap délelőtt 11 órára, Hajdúvármegye székházának nagy tanácstermében hívták össze az alakuló közgyűlést. — Felhívjuk Debreczen hazafias polgárságát, hogy minél számosabban jelenjenek meg ezen az alakuláson, mert nem néhány székelynek, de a magyar nemzetnek az ügye ez.

Nagyvárad tarkaságok

ezimű rovatában a „Nagyvárad Napló” világlap figurázik velünk. Ránk akarja fogni, hogy mi dühöngünk reá, a mitől pedig olyannyira távol állunk, hogy figurás cikkét lapunk olvasóival is megösmertetjük. Nem mindennapi nagyvárad csemege. Igaz ugyan, hogy nem annyira „nagyvárad tarkaság”, mint inkább hamisítatlan „nagyvárad zöldség”, a milyen egyedül a várad hirhedi illatu Pecze folyó iszapjában teremhet meg... Dehogy dühöngünk mi; sőt az ollónk hegyére tűzve teljes elösmerésünk kifejezése mellett, mutatjuk be olvasóinknak ezt a hamisítatlan nagyvárad iszapvirágot. A szagértékre bizzuk annak az elbírálását, hogy kóser-e ez vagy sem? Ime a zöldség a maga eredeti pompájában:

(A kóser lapok.) A klerikális elménczkedés a liberális lapokat keresztelte el kóser lapoknak s a klerikális lapok gyakran szidnak két nagyvárad kóser lapot, melyek közül az egyik mi volnánk. Egy derék kollegánk, a debreczeni „Szabadság” hívja fel most egy hirben a figyelmünket a Kossuth-párt debreczeni lapjára, a „Debreczen”-re, mely szintén a kóser lapokat szidja s a nagyvárad két kóser lapot is. Az ördög figyelne a kis ujságpirosra, mely különben akkor vétette magát először észre, mikor Vázsonyiról kisütötte, hogy eladta Debreczenben a hazát s a Kinizsy Pál malomkövét. A kedélyes lapocská obszkurusan antiszemita, elretentően mucsái, szírszaguan sovén s aggastyán módra erkölcsös. Ingnotus szavával élve állandóan honkánzkodik s fecseg.

Egy pár naivságot egymás után tollra tűztünk a kis lapból s ezért dühöng most. Nem tulajdonítunk nagy fontosságot az esetnek s ezért apróbe tüzzük meg. A debreczeni „Szabadság” figyelmét köszönjük. Egyetlen komoly tanulását az ügynek pedig lejegyezzük. A kávinista Róma Kossuth-pártjának a lapja antiszemitább Doumont-nál s klerikálisabb Zichy Nándornál...

A Kossuth-pártról kiderítettünk mi már egy pár ilyen különös dolgot...

Debreczen a siketnémákért.

A siketnémák intézetének Debreczenben létesítése iránt nagyban folynak az előmunkálatok. Mint jeleztük, ez ügyben értekezletet is tartanak e hó 29-én d. e. 11 órakor a városhaza nagytermében. Az értekezletre szóló lelkes és meleg hangú felhívásokat most küldötték szét. A értekezletet Puky Gyula főispán hívja egybe.

A felhívás különben így hangzik: Hajdu vármegye és Debreczen szabad királyi város művelt közönségéhez. A magyar társadalom szíve mindenkor hangosan feldobban, mihelyt a közjótékonyaság kéré szava felhangzik. Alig van nagyobb szükség a társadalom közbe lépésére, alig van fontosabb intézmény, mely pártolásra érdemes volna, mint a szegény siket-néma gyermekek nevelésének és tanításának ügye. Debreczen 18 és Hajdumegyében 60, összesen tehát 78 azon siketnémák száma, kik tankötelesek volnának; de fájdalom, jelenleg nem iskolázhatók és így elvesznek a társadalomra és hazára nézve. Hogy ezen gyermekeket, vagy legalább azok egy részét megmenthessük az elzüléstől és székértők által taníttatván, elsajátíthassák a beszéles tudományát és így alapon tisztességes keresethez juthassanak: mozgalom indult meg aziránt, hogy Debreczenben a két törvényhatóság tanköteles siket-néma gyermekei oktatása céljából — lehetőleg már az idén — iskola allíttassék fel. — Miután a mozgalom kellő eredménnyel kecsegtet, felkérem a t. czimet, hogy az iskola létesítése céljából szükséges intézkedések megállapítása végett folyó évi junius hó 29-én délelőtt 11 órakor Debreczen város székházának nagy termében tartandó értekezleten megjelenni sziveskedjék. Debreczen 1902 junius hó 10-én. Puky Gyula, Hajdu

vármegye és Debreczen sz. kir. város főispánja.

Mibe kerül a képviselőház.

Ma kaptuk kézhez a képviselőház gazdasági bizottságának jelentését, melyben igen érdekes adatok vannak arra vonatkozólag, hogy mennyi pénzbe kerül a nemzetnek a parlamentarizmus évenként. Van 453 képviselő; fizetésük egyenként 4800, lakbér 1600 összesen 6400 korona. Elnök fizetése 24000, lakbér 4000 korona. Van 9 jegyző és 1 háznagy 2400. Elnöki tanácsos 8000, elnöki titkár 4000, háznagy titkár, 6000, könyvtárnok 4400, pénztárnok 2800, irodafőigazgató 3600 kor. fizetés, 2160 kor. személyi pótlék, 600 kor. működési pótlék, 1000 kor. lakbér, igazgató 2800, főterembiztos 2200, terem bitos 2000, naplószerkesztő 6000, gyorsírófőnök 6000, gyorsíró másodfőnök 4000, főszolga 1000 korona és végül szolgálk csizmaálatánya 6000 korona. Összegezve a kiadásokat: Képviselők tiszteletdíjai 2,188,800 korona, képviselők lakpénzei 697. 600 korona, az 1893 VI. törvényezikk 4. §-a értelmében felmerülhet kiadások 12,000 korona, választott tiszviselők (elnök, jegyzők, háznagy) tiszteletdíjai 52,000 korona, hivatalnokok és szolgálk illetményei 221,558 korona, segélyek és jutalmak 6000 korona, dologi kiadások (nyomda, könyvtár, 1861 előtti iratok gyűjtése, irodai és háztartási kiadások) 192,000 korona, rendkívüli átmeneti kiadás (szolgálk segélyezése, gyorsírók kártalanítása) 19,760 korona, a képviselőház szükségletei összesen 3,389,718 korona, nyugdíjak (kegydíjak) 39,062 korona, végösszeg 3,428,780 korona. Ennyibe fog kerülni a képviselőház az 1903-dik évben.

A város kis katonái.

Debreczen városának a Ludovika Akadémián van egy alapítványi helye, melyre a város pályázatot hirdetett. Két pályázó jelentkezett: Szinay Gyula volt orsz. képviselő István fia az egyik, néhai Kaffka Károly volt városi tanácsnok unokája, Kaffka tábornok unokaöccse, Kaffka Károly a másik. A városi tanács teljes ülésében hozott határozatával az e hó 26-án tartandó közgyűlésnek, első helyen Szinay Istvánt, második helyen Kaffka Károlyt fogja ajánlani az alapítvány elnyerésére.

Működnek a városatyák.

Nagyon helyes a debreczeni városatyáknak a felpozdulése, hogy a közgyűlési teremben szóval, és a miniszterekhez intézett felelőbeszésekben bírálják, ostorozzák a régi podvás, ferges rendszerből esőkönysödött bünököt. Mostan a városi vagyonleltár került mérlegre. Ugylátszik számos hibával ékeskedik ez a városi munka is. mert dr. Varga Lajos több köztörvényhatósági bizottsági tagtársával fellebbezett ellene. A lelkiismeretes városatyák foilebbeznek, mert a részletes leltárban többrendbeli hiba mutatkozik. A fő leltárnak különösen az épületekre vonatkozó része nem egyezik a részletes leltár vonatkozó végösszegeivel. Ugyhogy a főleltárnak az épületekre vonatkozó része teljesen hasznavehetetlen, továbbá azt is kimutatják felelőbeszök, hogy a vagyon értéke 19,208 koronával kevesebb mint azt a főleltár mutatja. Tehát az illeték egyenértéki adó ezen 19,208 korona után semmiesetre sem fizethető.

Gyermekjátsszótér a nagyerdőn.

Régi óhaj, terv, hogy városunkban gyermekjátsszótérrel létesítsenek. A tanács

nem tért ki az óhaj elől s a gyermekjátsszó térnek kijelölte a nagyerdei park mögötti 5 hold s 300 négyszögölnyi területet, az u. n. gyantafüzeset. A városi tanács a közoktatásiügyi minisztert értesítette erről még a múlt év junius havában s a miniszter félév múlva, február havában intézett leiratában megköszönte a tanács áldozatkésztségét, egy idejüleg felkérte a tanácsot, hogy a gyermek játsszótér berendezéséről s a hozzá vezető ut készítéséről gondoskodjék. — A tanács most válaszolt a miniszternek. Azt mondja válaszában, hogy a miniszternek ez a kérése a kidolgozott költségelirányzat szerint 12,000 koronájába kerülné, de ezt a költséget a város mostani anyagi helyzete nem bírja, de különben is a miniszter hozzájárulását ígerte a gyermekjátsszótér létesítéséhez és a város ugyis elég anyagi áldozatot hozott akkor, mikor a gyermekjátsszótér céljaira olyan nagy területet kiszakít az erdőből, ami annál költségesebb s nagy áldozat a város részéről, mert mintegy 400 darab fát is ki kell vágni.

Kereskedők országos kongresszusa Debreczenben.

A magyarországi kereskedők III dik országos kongresszusokat, a jövő évben tartják Debreczenben. A kongresszusra lejön Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter is. Sopron is versenyezett, hogy a kongresszust ott tartásák meg, de a miniszter Debreczen mellett döntött.

A debreczeni kézügyesítő iskola

befejezte az idej tanesztendejét. Szó nélkül nem sikamolhatunk át ezen intézmény fölött; mert a slöyd nagyon derék, nagyon szép eredményeket mutat fel. Dicsérszük ezért az igazgatót és a slöyd derék tanárait. Szántó Győző debreczeni gyáros valóban lelke ennek a szép eszmének, mely a nép gyermekeit haszonhajtó mellék foglalkozásra tanítja és a mellett izlését is nemesíti. Nemes a célja, hasznos a működése ennek az intézménynek és — mégis a közönség, sőt a több százfőnyi egyesületi tagok közönyével kell küzdenie, úgy hogy valóban teljes elösmerést érdemel a tevékeny, fáradhatatlan, kitartó és áldozatkész igazgató, Szántó Győző, aki egymaga cselekszik az egylet többi közönyös tagjai helyett. Pedig a legnagyobb érdeklődést és elösmerést érdemelné meg ez az intézmény; mert a két lelkes, buzgó tanár, Simon István ev. ref. tanító, író és Tóth András jeles szobrászmesterünk oly sikeresen tanítottak itt, hogy a felmutatott eredmény, a növendékek képzettsége, fejlődése és munkái bármely ipariskola működésével versenyeznek. Simon István a papirkarton munkákra, Tóth András mester agyag munkákra, a mintázásra, rajzra tanította a növendékeket, izlésüket nemesítvén. Magának a közönségnek is módja lesz megítélni ezt a ritka szép és dicséretes eredményt, amennyiben a növendékek munkáiból rövid időn belül kiállítás rendez Szántó igazgató a tanárokkal. Tehát a szép és hasznos ügy iránt több érdeklődést kérünk a jövőt illetőleg.

Kerékpárverseny.

A Polgári Kerékpáros egyesület f. hó 22-án rendezti ez idej első versenyét Miklósetca végén levő saját pályán. Felhívjuk a közönség figyelmét ezen törekvő sport egylet igen sikerültnek ígérkező versenyére.

A „Petőfi”-dalkör mulatsága.

A Petőfi dalkör nyári táncmulatságát f. hó 28-án tartja meg a nagyerdei Dobos

pavillon helyiségében. Felhívjuk a törekvő hazafiás egyesület multságára a nagyközönség figyelmét és érdeklődését.

A braganzai herczeg Afrikában.

Ferencz József braganzai herczeg a debreczeni Vilmos huszárok daliás ifju hadnagya ez év márczius havában tudvalevőleg Szudánba ment oro-zlán-vadászatra. A herczeget Pick Rudolf bécsi festőművész is elkíserte érdekes útjára, aki most Bécsbe visszatérve, a bécsivadászklub egyik estéjén igen érdekes felolvasásban számolt be a kirándulás eseményeiről. Ha kirándulásunkat — mondta többek közt a felolvasó — vadászati szempontból ítéljük meg, akkor határozottan eredménytelennek kell azt mondanom, Kétségbeesett vadászszerecséltenség üldözött bennünket. Azután rátér a szudáni vadászatok jellemzésére és így folytatja: Az első os-trák vadásztársaságban, amely Szudán belsejébe hatolt, gróf Eszterházy Miklós, gróf Pálffy János és Lichtenstein Henrik herczeg vettek részt mintegy husz évvel ezelőtt. A társaság zsákmánnyal telt ugyan haza, de a vállalkozás nem volt menten balesettől. Egy megsebzett oroszlan ugyanis egy szerencsétlen negert szétszagattott, gróf Esterházyt pedig súlyosan megsebesítette. Mi eredetileg a Kék-Nilus mentén akartunk fölfelé haladni, de el kellett ejtenünk eredeti tervünket, mert úgy értesültünk, hogy a Kék-Nilus vidéke nem biztonságos. Társaságunk tehát a Kék Nilus folyását követte. Chartumból elindulva három napig gőzhajóval mentünk, míg karavanunk 25 teffel és a szükséges élelmi szerekkel el látva a folyó kanyarulatát követte. A szárazföldön haladva a második napon már oroszlan csapásra akadtunk. Három héttel ezelőtt egy angol vadász elejtette a nőstény állatot; a him azóta a vidéken csatangolt és a közeli falvakból mindennap egy-egy birkát vagy borjut huzzott el. Kesőbb tudtuk meg, hogy az az állítólagos angol vadász senki más nem volt, mint Fürstenberg herczeg, a ki Lichtenstein Henrikkel, az ismert nevű Afrika-utazóval három héttel előttünk ugyanazon az uton haladt fölfelé. A sötétség beálltával a vad mind közelebb környezett karavánjukat; mikor tábor vertünk, az oroszlan olyan közel merészkedett, hogy embereink kénytelenek voltak tüzesővakkal ijeszteni el a közelből. Állataink valóságban reszkettek a rémülettől. A sötétben nem lehetett a vadat üzni; pedig a pirkadó hajnalig hallottuk ordítását. A fölkelő nap első sugara azonban a sűrűbe kergette az oroszlant és nem tudtunk ráakadni többé a nyomára. Hosszas keresés után végre lemondtunk róla, hogy puskavégre kapjuk éjjeli tamadonkat és kedvetlenül folytattuk utunkat. Az ország belseje felé haladva láttunk friss elefant-nyomokat, bölénycsapást és minden nap hallottunk oroszlan bőgést, de minden igyekezetünk hogy szemtől szembe kerüljünk a nagy vadakkal, eredménytelen maradt. Szerencse kell ahhoz, hogy az ember övére kapja az oroszlant. Amíg mi eredménytelenül csatangoltunk az ember nem járta sűrűségben, Fürstenberg herczeg társasága nem kevesebb, mint öt oroszlant ejtett el három héttel korábban, ugyanazon az uton haladva. Végre egészen kedvünket vesztettük s mikor embereink között ismételen tiphuzos megbetegedések fordultak elő, elhatároztuk, hogy visszafordulunk. Aki részt vett már valamikor ilyenforma expediciókban, az tudja csak, hogy milyen a visszafordulásban levő expedíció hangulata. A vidék nem nyújt többé szórakozást s végzetellen unalomban a civilizáció utáni vágy mindinkább erősödik s atöbb csak nem tűrhetté válik. A gyil-

kos forrás és a mosquitok üldözései valóságos gyötrelmekké válnak, amelyek a testet-lelket egyaránt kimerítik, végül pedig az eredménytelenség, a csalódott reménye tudata tompa apáthiába sulyeszti a lelket. Az álmodott kalandokból, a férfiasan legyőzött veszedelmekből, a győzelmi trofeákból csak egy unalmas turista kirándulás kellemetlen emlékei maradnak meg. Az egész utazás legkellemesebb napjait — végzi felolvasását az előadó — a kairói angol tisztok szeretettel méltó társaságában töltöttük el.

Presbiteri gyűlés.

A debreczeni ev. ref. egyház, holnap, vasárnap délelőtt 10 órakor, az egyház tanácstermében presbiteri gyűlést tart.

A Casinói betörő.

A kaszinóban tegnap kellemetlen felfedezésre jutottak. Az egyik szekrény felvált törve s a kaszinó játékpénzéből mintegy 250 korona hiányzott. Egy kis levél volt az asztalon ezzel a felirással: „A szolgálkat ne gyanúsítsa senki, azok ártatlanok.” A rendőrségnek tettek jelentést a lopásról, honnan Dobos József r. biztos ejtette meg a nyomozást s tegnap már el is fogta a betörőt Szecsei Mihály lakatossegéd személyében ki fia a kaszinó egyik szolgájának. A tettes beösmérésben van. A pénz egyrésze meg is került.

Tisza István megbukott.

Bevan töltve a Tisza Kálmán halálával megüresedett dunántúli főgondnoki szék. A szavazatok összeszámolásánál kitént, hogy a 290 egyházközség szavazata közül Hegedüs Sándor 151-et, gróf Tisza István 134-et kapott s így a dunántúli ev. ref. egyházkerület főgondnoka Hegedüs Sándor lett.

Halálozások.

A következő gyászbeszerekről vettünk hírt: Özv. polgár TÓTH ANDRÁSNE szül. Molnár Zsuzsanna f. hó 12-én hosszas betegség után megszűnt élni. A közbecsülésben álló aggastyán polgárnőt nagyszámu rokonok s ezek közt függetlenségi körünk derék eljárója, polgár Tóth Gergely és neje szül. Kovács Zsuzsanna gyászolják. — polgár PONGOR JÁNOS közbecsülésben álló polgártársunk folyó hó 13-án 69 éves korában elhalt. Temetése vasárnap d. u. 3 órakor lesz. A Kossuth-utcai temetőben helyezik örök nyugalomra.

Ujabb háborus hír.

Ismét a háboru veszedelme fenyeget. Angolország és a francia-köztársaság között van a háboru kitörőben. A francziák áfrikai, a Csád tó mellett megszállott birtokára angol csapatok nyomultak be, a mire a francziák visszavonultak. És mivel Franciaország ragaszkodik a Csádó vidékéhez így az uj háboru veszedelme kitörőfélben van.

Mint értesülünk,

a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank, ezen előzeteségéről általánosan ismert, előkelő fővárosi pezintézet ujabb jelzalogosztályt nyitott s ajánljuk mai számunkban megjelent idevonatkozó hirdetését különösen gazdaközönségünk figyelmébe.

Az országhírű szegedi kender-zsákok, vízmentes ponyvák, vitorla-vásznak és juttaszákok egyedüli raktára WIENER ADOLF kölesön szak- és ponyva-üzletében Debreczen, Kossuth-utca 27.

Virágbarátok!

A „Florol” virágtrágya kivonat használata bámulatos hatással van a virágok fejlődésére, színompájára és illatára. Postán bérmentve küldi 1. 2 1/2 és 4 kor. ellenében Waltersdorfer D. Pál droguista, Budapest, VII., Kerepesi-ut 8/c.

Nyilatkozat.

Már 17 év óta nem iszom egyéb ásványvizet, mint a szolyvait, mert ily gyógyhatású, üdítő a mi alföldi borainkhoz legjobban hozzáillő és olcsóbb ásványvizet még nem találtam. Dr. Konthy Gyula városi főorv. Nyiregyháza.

A szolyvai ásványvizet kitünő üdítő itál. A savanykás kerti borokkal vegyítve rendkívül kellemes.

Nyilttér. *)

Nyilatkozat.

A mit H. Fekete Péter tőlem kapott, az az ő cselekedetének a gyümölcse. Hajduhadház, 1.02. jun. 14.

Szabó Kálmán.

* E rovatban közöltétek nem vállal felelősséget a Szerkesztőség.

MATTONI ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE

gyógyhely Budapest (Budán.)

Idény: április 15-től október hó 15-ig.

Kiváló gyógyhatással bír női bajokban és altesti bántalmakban.

Rendelő orvos dr. Polgár Emil.

Egészséges fekvés. Jutányos lakások. Jó vendéglő. — Villamos vasuti összeköttetés a fővárossal.

Borivóknak, kik a bort savanyúvízzel kezeletik, retik vegyíteni, mindenképpen ajánljuk a MATTONI-FELE GISSHÜBLER SAVANYÚVIZETET. Ez a víz közömbösíti a bort savát és az itálnak kellemes, ingerlő mellékízűt ad, annélkül, hogy azt feketére festené.

1/4 bor Timpelforrás vízzel felséges ízű hűsítő itál, a sziv működését szabályosan gyorsítja és étvágyat gerjeszt.

Kérjünk mindenütt Rohitschi Timpelforrás vizet.

Magyarországi raktár Hoffmann Józsefnél Budapest, Báthory-u. 8 sz.

Tusnád-fürdőn,

a Székelyföld leglátogatottabb fürdőjében, a vasuti állomástól 5 percre, a vonatról is szombatünne helyen van az

IDA-VILLA.

A villát fenyves környezeti; hátát a **Csomád-hegy** védi, szemben véle a regényes **Sólyomkő** alatta az **Olt** völgye, melyre a villa verendáiból gyönyörű kilátás nyílik, mellette vonul el a közönség legkedveltebb sétája, az u. n. régi országút. A mélyen alapozott, egészen terméskőből és téglából épült villában kiadó 8 tágas, világos, száraz szoba és egy nagy terem, továbbá 6 souterrain helyiség, melyek konyhákul és cselédszobákul használhatók.

A szobákban modern butor, matracos ágy, finom ágynemű, kényelmes pamlag, vas kályha. Egy szoba ára kiszolgálással havi 100—120 kor., egész évrádra 180—250 kor. A lakással reggeli és uzsonna is kiadható.

Kiváló tisztelettel

Katz Ida

DEBRECZEN, Kossuth utca 24-ik szám.

Tusnád-fürdő, Ida-Villa.

CIRCUS Varieté.

Debreczenben, a Széchenyi-utca végén
holnap vasárnap, jun. 15-én

nagy ünnepélyes

2 előadás.

Délután 4 órakor külön családi és gyermek előadás ep oly pontos és gazdag műsorral, mint este. Az összes művész személyzet fellépte.

Pénztárnyitás d. u. 3 órakor. — Kezdeté pont 4 órakor.

Este 8 órakor teljes helyárral

nagy fő ünnepi előadás.

egészen új és dustartalmu műsorral.

Serly Gusztáv kitünő magyar hercules első fellepte bámulatra méltó erőművészetével. Záradékul itt először: **A szevillai fodrász**, nagy látványos és humorisztikus jelenet.

Bővebbet a napi felragaszok.

Pénztárnyitás 7 órakor. — Kezdeté este pont 8 órakor.

Helyárrak mint rendszeren.

Wollner fivérek

vezérigazgatók.

Hétfőn nagy ELITE előadás

Weisz Henrik

festő

Debreczen, Kossuth-utca 24.

Elvállal szobafestést és mázolás, továbbá a valódi Peff festékekkel való fürdőszobák és fordókádak

fényezését

jutányos árak mellett.

Szalón garnitúra hely szűke eladó. Kölesey (Szappanos) utca 3 sz.

SZENDRŐSÁNDOR

zongora, hangszer készítő és hangoló ajánlja legjobb gyártmányu zongoráit, hegedűt és pianinóit. Javításokat és hangolásokat előnyös árak mellett eszközöl Szt.-Anna-u. 3.

Szép bajusz nyerhető rövid időn a híres

„Hajdusági pedró” használata által. Egy doboz 40 fl. Kapható Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerárában, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerésznél H.-Szoboszlón

Eladó vagy kiadó.

A vasut és csolnakázó tó mellett gyárhelyi ségnek, ipartelepnek, alkalmas új épület-ugyanott lakások is kaphatók. Értekezhetni Kéttmalom-u. 11.

Artézi és szivattyus kutak furására

községek, gyárak gazdaságok és magánosok részére, valamint saját készítményű szivattyuk felállítására és javítására jutányos feltételek mellett ajánkozik

Guró Lőrincz

kutfuró mester és vállalkozó, ki 16 év lefolyása alatt

200-nál több sikerült furt kutat létesített.

Megrendelések czímemre Debreczen, Varga-u. 20. intézendők.

Épület és műlakatos műhely áthelyezés.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséget, hogy 7 év óta fennálló vállalatomat Reáliskola utcáról május hó 1 től tetemesen megnagyobbítva

Deák Ferencz-u. 22 sz. alá helyeztem át.

Elvállalok e szakmába vágó munkákat, vasrécsozat, vaskapu, takaréktűzhelyek (feletőség mellett) szóval minden építkezési munkákat.

A midőn a n. é. közönség eddigi pártfogását megköszönöm, igérem, hogy a jövőben és mindég eleven csak az lesz, hogy jó és pontos kiszolgálással bizalmát továbbra is biztosítsam.

Kérve szives pártfogását, tisztelettel

Preizler Mór

épület és műlakatos mester.

Vidéki megbízásokat gyorsan és pontosan eszközölök. Költségvetés bérmentve.

Borosznó gyógyító fürdő.

Zólyomgyéjében.

— Vasuti állomás. Posta és távirda. —

Vadregényes fenyvesék közepette. Tiszta, ózondus levegő. Erdei sétautak. Magas forrásu vízvezeték. A glaubersós gyógyforrások kitünő hatásuak, veveny és idült gyomor és bélhurut, máj és hólyag bajoknál.

Hidegvíz gyógyító intézet.

Masszázs, villamozás, Kneipp-féle gyógyító mód. Meleg ásványvíz és fenyőfürdők.

Allandó fürdőorvos: **Luczy Gusztáv dr.** Gyógy-szertár, Lawn-tennis, tekepálya, cigányzene. Lakásér 8—16 kor. egy szoba heti bérlet ágyneművel együtt: Étkezés: levés 20 fl. főzelék 60 fl, tészta 50 fill., sülték 80—120 fl. étlap szerint.

Bővebbet alulirt tulajdonosnál.

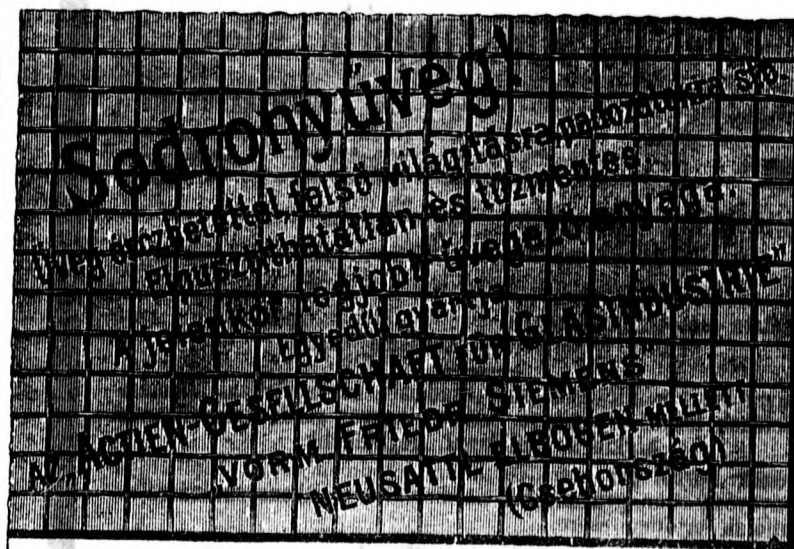
Rosenauer Lajos

Besztercebányán.

Jersan-Calcop

Vastartalmu, tápláló erősítő és vérképző, kellemes ízű, könnyen emészthető. Kérdezősködjünk orvosainknál.

Kapható minden gyógyszerárban. Főraktár Hajdumegyére **Muraközy László** gyógyszer-nél.

Más gyártmányok u. m. : mindenféle üvegek és üvegárók, belga és német táblaüveg-télek, üvegöntvény, sajtolt üvegek és védjegyzett préselt üveghetők.

Divatos Püspök fürdő.

Női mosó ruhaszövetek,
Batistok, Zephírek,
Attört keimék,
Sima színes angol vásznak,
Cosmanosi szintartó,
Indisch-foulard Savannah,
Chiné csikos es kockás vásznak:
m é t e r e 27 krajczár és 32 krajczár.
Szerb és Csálány vásznak
15 krtól 22 krig.
Turista ingek nagy választékban
zabó Lajos fiai czégnél
Debreczen, Rózsater.

Nagyváradtól 7 kilométernyire. Vasut, posta,
távirda és telefon állomás.

Kiváló gyógyhatású hévvizek (40 C°). Modern
kényelemmel berendezett tükör és kádfür-
dők, massage, villanyozás, vibráció stb.
gyógyeszközök.

Javalva: Izomesuz, idült izületi csuz,
köszvény, idegzsábák, neuralgiák, csonttöré-
sek és a női ivarszervek betegségei ellen.
Üdülőknek kiváló hatása, közép magasságu,
klimatikus gyógyhely. Olesó ellátás. Kitiünő
konyha. Alla. dó térzene. Gyakori mulatsá-
gok. Lavon-tennis. Villany világítás.

Évad: október 31-ig.

Fürdő orvos: **dr. Kovács Aladár.**
Fürdőigazgatóság

Peronospora ellen legjobb a Kecskeméti por

600 grammos csomag 24 krajczár.

Gyümölcsfák permetezésére a

Gyantalisztes kecskeméti por

850 grammos csomag 28 kr.

Kontsek Gézánál

DEBRECZEN, Kossuth utca

KWIZDA féle Korneuburgi marha táppor

Etrendi szarvasmarhák és juhok részére. 50 év óta a
legtöbb istállóban használatban van étvágy — hiány s rossz
emésztésnél, a tej javítására és a tehének tejelőképességének lo-
kozására, csonttöréseknél. — 1 doboz ára 1 korona 40 fillér, 1/2 do-
boz 70 fillér. Csak a lentli védjeggyel valódi. Kapható minden
gyógyszertárban és gyógytápkereskedésben. Főraktár: **Kwizda**
Ferencz János, cs. és kir. osztr.-magyar, román királyi és
bolgár fejedelmi udvari szállító, kerületi gyógyszerész, Korneu-
burg, Bécs mellett.

A »borszéki borvíz« a savanyuvizek királya.

Borszék gyógyfürdőn

(900 m. magasságban. Erdély, Csikmegye)

A fürdőidény junius hó 15-től szeptember hó 15-ig tart.

Gyógytényezők: Hűs, ózondus levegő. Kitiünő különböző vegyi
összetételű mesés gazdag borvíz források, köztük a világhírű „Bor-
széki főkut”, a savanyuvizek királya, az erős vasas Kossuth.-kút, a
páratlan József főherceg-kút s a gyomorhajosok nélkülözhetlen itala:
a Boldizsar kút s b. Szénsavas hideg tükör fürdők, a világon egye-
dül álló Lebegő. Sáros, Lázár, O Sáros.

Ujjonnan berendezett szénsavas, meleg pezsgő fürdők, lápsós, fe-
nyő fürdők, hidegvíz gyógyintézet, massage és villamozás.

Szállodákban és külön álló villákban 600-nál több szoba áll ren-
delkezésre. A fürdő helynek 30 klm-t meghaladó jól gondozott sé-
tánya van. A fenyvesek rengetegei között közeli és távoli, gyönyör-
rűbbnél gyönyörűbb vidékekre kiránduló helyek. Posta, távirda, cse-
ndőség, fürdő orvos van.

Naponta cigányzene.

Közlekedés: Sz.-Régenig. Madéfalvaig vasuton. Szász-Régentől
naponta gyorskocsi járat. váltott lovakkal. Gyorskocsira előjegyezhetni
Miklós Görögnél Sz.-Régen.

Felvilágosítással, prospektussal (több nyelven), árjegyzékkel dij-
mentesen készséggel szolgál

az igazgatóság.

A borszéki borvíz megrendelhető: igazgatóság, Borszék.

A világ minden tárlatán első kitüntetést nyert.
Millenniumi nagy érremel is kitüntetve.

Kapható mindenütt. Debreczenben **Gsanak I. Szabó Zs. Gé**
réby F. utóda. Félégyházy és Kónsek G. utak üzletében.

SANTAL EGGER

gyógyító erejével felülmulja a külföldi szereket.
Kipróbált, orvosilag ajánlott

jó szer, hólyag cső bajoknál és minden oly esetben,
hol az orvosok **Santal olajat, Copaitát vagy Cubebát**
ajánlanak. A

SANTAL EGGER

tiszta keletindiai Santal olaj tartalma miatt meglepő si-
keres hatású az ifjuság bántalmainál. Az orvosok is
kedvelik és rendelik 1 üveg ára 3 kor.

Vidékre a pénz előzetes beküldése után bérmentve 3.40
kor. Csak a törvényesen védett **tigris-tej** védj. valódi.
Kapható a legtöbb gyógyszerárban Fő és szétküldési
raktár **„Nádor gyógyszerár”**

Budapest, VI. Váci-körút 17.

Kapható Debreczenben: Tóth Béla és Muraközy László
gyógyszertárban.

A szőlő peronosporája ellen

való védekezéshez legjobb anyag a **Dr. ASCHENBRANDT-féle**

Bordói-por.

Leszállított ára Budapesten:

50 gilogrammos zsákokban a kilogramm 60 fillér

10 és 5 gilogrammos zsákokban á kgr. 64

Használata olcsóbb, biztosabb, a levélhez jobban tapad, mint a réz-
gálicz, a permetezőt sohasem dugítja.

A magyar óvári m. kir. gazdasági akadémia növényélettani állomása
kísérletének lényes eredménye. számos magyar gazda bizonyítványa
bárkinek díjtalanul megküldetik.

Bordói por ezenkívül kitünő eredménnyel használható a
burgonyavész ellen, gyümölcsfák permetezésére, gabonacsávázásra és
baromfióvak fertőtlenítésére.

Megrendeléseket elfogad a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“

Budapest, V. Alkotmány-u. 31 sz.

Viszontelárusítók kerestetnek!

Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-Bank

Budapest, V., Dorottya-utca 6. sz. saját ház.

Befizetett részvénytőke 30
millió korona.

A bank újabb a

jelzálog üzletet

vette fel üzleti körébe.

Jelzálogkölcsonöket engedélyez

földbirtokokra

és városi nagy bérházakra saját kibocsátású

4 százalékos záloglevelek

alapján 20 éves 30, 40, 50, 60, 65 és 70 éves törlesz-
tésre a legelőnyösebb feltételek mellett.

A benyújtásokat a leggyorsabban bonyolítja le; min-
den megkeresést 48 óra alatt válaszbán részesít.

A m. kir. államvasutak gépgyárá-
nak lokomobil cséplőgép és „MIL-
LENNIUM” aratógép gyártmányai a
párisi nemzetközi kiállításon leg-
nagyobb kitüntetéssel, a GRAND
PRIX-t nyerték.

A magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci körút 32-ik szám.

ajánlja a magyar kir. államvasutak gépgyárában készült

4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű GŐZCSEPLŐKÉSZLETEIT
14, 16, 20 lóerejű COMPOUNDLOCOMOBILJAITs végre

„MILLENNIUM” legújabb szerkezetű fűkaszaló, marokrakó és kévekötő
aratógépeit,

továbbá: a szab. osztr.-magyar államvasutársaság resicai mezőgazdasági gépgyárában készült SACK-
rendszerű aczelöntésű ekéfével ellátott EKEIT és egyéb mezőgazdasági eszközöket.

Kizárólagos képviselő: MÁRKUS J. Debreczen.

1735 1902.

Pályázati hirdetés.

H.-Szovát 5000 lélekkel bíró nagy
községben a lemondás folytán meg-
üresedett községi orvosi állásra pályá-
zatot hirdetek. Felhívom mindazokat,
kik a jelzett állásra pályázni óhajtanak,
hogy kellően felszerelt kérvényeiket
hozzám f. év július 6 ig adják be.

A választás jul. 7-én fog megej-
tetni H.-Szovát község házában. Az áll-
lás javadalmazása a következő:

1. 1600 kor. készpénz évnegyedes
előleges részletekben a községi pénz
tárból.

2. Természetbeni 4 szobás lakás
a szükséges mellékkeliségekkel,

3. Nappali látogatás vénnyrással
60 fl. éjjeli látogatás 1 kor. halott-
kémlés 60 fl.

3 Husszemle és vágatási biztosi
teendőkért a vármegyei szabályrende-
letben, orvosi műtétekért pedig a köz-
ségi szabályrendeletben megállapított
díjak szedhetők.

Hajdu-Szovát, 1902. május 21.

Nábráczky
főszolgabíró.

Stella Giovanni

késműves, műköszörűs és aczelárak üzlete
DEBRECZEN, Piacz utca 79.

Nagyválasztékban tart készletben minden e
szakmába vágó finom és legfinomabb orvosi
műszereket, késeket és ollókat. Elfogad és
kiváló gonddal teljesít minden

műköszörűlést.

gyorsan előnyös árak mellett.

Tavaszi és nyári idény

1900.

Valódi brünni szövetek.

Egyszelvény 3.10 mt.	frt 2.75, 3.70, 4.80 jó	valódi brünni szövetek
hosszu, teljes uri öl.	„ 6. „ és 6.90 jobb	
tönyt (kabát, nadrág,	„ 7.75 finom	
mellény) ad ára csak	„ 6.65 finomabb	

Egy szelvény fekete szalon öltönyhöz 10 frt, valamint felöltő
szövetekek, turista lödönékek, legfinomabb kangarnokat stb.
küld gyári áron a valódiságáról és szoliditásáról jól ismert
posztgyári raktár

Siegel-Imhof Brünnben.

Minták ingyen és bérmentve. Mintához szállítási jótállás. A
magánfelek előnyei tetemesek, azv-t-kt közvetlenül fenti
cégől a gyárhelyiségből rendelni

Klimatikus
gyógyfürdő

Szolyva-Hársfalva

Hidegviz-
gyógyintézet

(BEREGMEGYE.)

(Vasuti állomás.)

Remek szép fekvés, kiránduló helyek és
sétányok.

Gyógyeszközök:

Hidegvizgyógyintézet, vasas és égvényes
savanyuviz és fürdők. ez idén ujonnan és
ezélszerűen átalakított sós és fenyőbelég-
zési intézet, villany-massage, természetes
melegtej, juhsavó; mindezek ezélszerű
használatára a gyógyfürdő orvosa ügyel fel.
Jármánymentes hely. — Gyógyszertár. —
Állandó fürdőorvos. — Két vendéglő.

Kitünő ellátás és lakás.

Gyógyjavallatok:

Tüdőbajok, malaria (mocsárláz), zége,
hörg- és tüdőhurut, emésztetlenség, máj
és lépdegánatok, vishólyaghurut, specifikus
s görvélyes esombantalmaknál. Mindenféle
idegbantalmak, fejfájás, migraine, histeria,
szédülés, nehéz légzés, hypochondria. Vér-
bajok, köszvény, görvély, bujakór, delirium
trem. potat. Nőibajok, fehérfojyas, sápkór,
havi zavaroknál.

Elsőrendű cigányzene.

Idény: májustól októberig.

Prospectussal és egyéb felvilágosítással szí-
vesen szolgál a fürdőigazgatóság.

MEGHIVÁS.

A h.-nánási kölcsönös segélyző egyesület mint szervezet tagjai
az 1902. é. július 13-án, d. e. 10 órakor az egyesület helyiségében tartandó

évi rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívataknak.

Tárgysorozat:

1. Igazgatói jelentés az 1901/2. üzleti év eredményéről.
2. Az 1901/2. üzleti év mérlegének és zárszámadásának elbírálása.
3. A felügyelő és felszámoló bizottság jelentése s annak alapján a felmentvény
megadása az igazgatóság, felügyelő bizottság és tisztviselők részére.
4. A XIII ik évtársulat felszámolásához 5 felszámoló bizottsági tag választása.
5. Az alapszabályok értelmében kilépő választ n. tagok helyett új tagok választása.
- II. Nanáson, 1902. jun. 12.

Dr. Nagy Lajos
elnök.

JEGYZET: A megvizsgált mérleg és számadás a közgyűlést megelőzőleg 8 napon át az egyesület
helyiségében bárki által megtekinthető.

Lubló gyógyfürdő.

Szénsavas vasas (pezsgő) és mór fürdők. Vasas források felette dusak szénsavban.
Ivó, fürdő és területi gyógmód.

Kitünő sikertü vérszegénységnek súlyos betegségek testi és szellemi tul-
eröltetés után, különösen pedig női bajoknál.

Pormentes véd-tü fekvés (556 m.) Kiterjedt fenyveserdők között, ké-
nyelmes lakások és kitünő ellátás mérsékelt árak mellett. Állandó fürdőor-
vos: dr. PLATZER SÁNDOR volt egyet. tanársegéd Kezmarszky tanár udv.
tanácsos egyetemi női klinikáján.

Kitünő vendéglő és jutányos árak mellett. Étkezés a la carte vagy pen-
zióban. Posta táviráda állomás (Lublófürdő). Zónajegyek.

Elő- és utószezonban tetemes árkedvezmény lakás, fürdők, étkezésnél.
Szobák hetenként 10 kor., étkezés penzióban 20 koronától kezdve.

Az ásványviz (Amália forrás) friss tölésben kapható a forráskezelő-
ségnek és minden nagyobb ásványvizkereskedésben.

Prospektust küld és bővebb felvilágosítással szolgál

az uradalmi fürdőgondnokság.

Lublófürdőn (Szepesmegye.)

Nb. Az ásványvizeladásra előrusítók kerestetnek.

500 forintot

fizetek annak, aki **Bartilla fogvizének** használatát mellett, melynek üvege 35 kr., valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzik (Csomagolások külön 10 kr.) **Bartilla-Winkler Ed., Wien, 19/I. Sommergeasse I.** — Kapható Debreczenben **Mihalovits István** a „Kigyóhoz“ címzett gyógyszerárán. **Tóth Béla** gyógyszerész. Határozottan kérjük **Bartilla-féle fogvizet.** Hamisítás feljelentéséért jó díjazás adatik.

Friss

Liptói májusi turót

elismert legjobb minőségben ajánl **Makovicky Péter** Liptó-Rózsahegy. Kapható minden csemege kereskedésben.

Jó kereset

szereshető sorsjegyeknek részletfizetés melletti eladásával.

Tisztességes egyének, a kik ily üzletek közvetítésével foglalkozni kívánnak, alkalmaszatnak.

Az első magyar iparbank váltóüzlete.

Budapest IV. Deák Ferencz u. 5 sz.

Akar ön sok pénzt keresni?

Havonként 1000 korona is kereshető könnyen, kockázat nélkül, becsületos uton. Irja meg címét **G. 51. sz. a.**

Andas **Annoncen-Bureau des „Merkur“** Nürnberg Mendelstrasse 23.

A női szépség elérésére, tökéletesítésére és fenntartására legkiűnőbb és legbiztosabb a

FÖLDES-féle MARGIT-KRÉM

mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan, zsírmentes.

Törvényesen védve.

Ezen világhírű arckenőcs pár nap alatt eltávolít szep: lőt, májfoltot, pattanást, bőrtaktát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kismiltja a ráncokat, redőket, himlőhelyeket és az arcot fehérré, simává és üdévé varázsolja! Legkiűnőbb óvszer a nap és szél befolyása ellen.

Ara: kis tégely 1 kor. nagy tégely 2 kor. **Margit-hőgyör** (3 féle színben) 1.20 k. **Nargit-szappan** 70 fl. **Margit-fogpép** (Zahn-pasta) 1 **Margit-arcvíz** 1 kor.

A közönség megtévesztését czélzó utánzatoktól óvakodjunk.

Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

Földes Kelemen, gyógyszerész Arad.

Kapható minden gyógyszerárán, drogériában és illatszert kereskedésben.

Főraktár Debreczenben: (B)

Balázs Ó. Füleki, L. Kovács N. Mihalovits, Murakózy, Rotschnek V. Emil, Szile Ferencz, Tóth Béla gyógyszerárakban. Jóna és Jóna droguer ájában.

Gyomorhajban szenvedőknek!

Mindazoknak, kik meghülés, vagy a gyomor túlterheléséből, hiányos, nehezen emésztendő, nagyon meleg vagy nagyon hideg ételek élvezésétől, esetleg rendetlen életmód által gyomorhaj, mint

gyomorkatarrhust, gyomorgörosöt, gyomorfájdalmakat, nehéz emésztést, vagy elnyálkásodást

kaptak, itt ajánlunk egy jó háziszert, melynek bámulatos jóhatása már évek óta kipróbálva van. Ez az ugynevezett

Hubert Ulrich-féle gyógyfűbor.

Ezen gyógybor kiváló gyógyhatásának bizonyult gyökerekből és jóborból készült, erősíti és élénkíti az emésztőszervezetét az embernek. E gyógybor megszünteti az emésztési zavarokat és elősegíti a vér egészséges ujjaképződését.

E gyógybor alkalmas időben használva, már csirájában elfojtja a gyomorhaj. Ezekből nem szabadna késni ennek használatával. A fejtájás, felbűffogés, felfuvódás, gyomorgégés, rosszullet, hányás, melyek az idült gyomorhajásoknál a leghevesebben fellépnek, gyakran már az első ivás után eltűnnek.

Székrekedések és ennek kellemetlen következményei, mint **szorongás, kolika** **fájdalmak, szivdobogás, álmatlanság,** valamint májvérzések a lépdaganatok és aranyér fájdalmak, e gyógybor által megszüntetnek. Az emésztetlenséget megszünteti és eltávolítja a gyomorból az alkalmatlan anyagokat.

Sovány, halvány arc, vérszegénység, gyengeség

rendes következményei a rossz emésztésnek, továbbá a hiányos vérképződés és beteges állapot a májban. **Étvágytalanságnál** kapcsolatban **ideges lehangoltság** és **kedvetlenséggel,** valamint a **gyakori fejtájás** és **álmatlan éjszakák** miatt sokan tönkrementek már.

A gyógybor a már elgyengült életerőnek új tápot ad. E szer fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést, és táplálást, élénkíti az anyagcserét és vérképződést, az izgatott idegeket megnyugtatja és új életkedvet ad. — Számos elismerő és köszönő irat bizonyítja ezt.

A gyógyfűbor üvegekben kapható 1 frt 50 kr-ért a debreczeni gyógyszerárakban. Kapható továbbá: Bagamér, N.-Léta, Derecske Vámos-Péres, Hosszu-Pályi, Konyár, Sámson, Szoboszló, Kaba, Földes, Nádudvar, B.-Ujváros, H.-Böszörmény, Hadház, Balkány, Érmihályfalva, Székelyhid, Diószeg, P.-Ladány, Egyek, Csege, T.-Polgár, H.-Nánás, Ujfehértó, H.-Dorog, B.-Szt.-Mihály, Bököny, Ny.-Adony, Abrány, Pocsaj, Kis-Marja, B.-Ujfalva, B.-Torda, N.-Rábé, N.-Bajom, Karczag-Nyiregyháza, N.-Kálló, Kálló-Sergén, Mária-Pócs, Nyir-Bátor, Ny.-Bogád, N.-Écsed, Szaniszló, N.-Károly, T.-snád, Csány, Margitta, Szalárd, Bihar-Csatár, Püspöki, Alsó-Keresztes, Körös-Tarján, B.-Böszörmény, Zsáka, Fűzes-Gyarmat, Dé. vaványa, Szeghalom, Csökmő, Vésztő, Okány, Zsadány, Nagy-Szalonta, Nagy-várad, vala, mint Ausztria és Magyarország összes gyógyszerárában.

A debreczeni gyógyszerészek bárhova készséggel küldenek 3 vagy több üveg gyógyfűbort, eredeti árakban.

Utánzásoktól óvakodjunk!

Kérjük mindég

Hubert Ulrich-féle gyógyfűbort.

Egyedül valódi angol

THIERRY BALZSAM

Közegészségügyileg megvizsgálva és véleményezve.

Az üvegek felszerelése keresk. törvényszéki mintavédelem alatt áll.

Allein cehter Balsam aus der Schutzengel-Apotheke in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

E balzsam belsőleg és külsőleg használ. 1. Utólrérhetetlen hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek kóros bajainál, véget vet a fájdalom köhögésnek s kigyógyít a legrégibb bajokból is. 2. Kítűnő hatása van torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a hideglelést. 4. Meglepően gyógyítja a gyomor, szélgörosöt s a tagrágatásokat. 5. Megment az aranyeres fájdalmaktól s kigyógyít a Hämorrhoidákból, szeliden mozdítja elő a székelést s a vér tisztulását, javítja az étvágyat s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatokat tesz fogfájáskor, üres fogaknál és szájothadások s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a felbűffogést, a szájnak s a gyomornak bűzét. 7. Nagyon jó gyógyszer kül és beibajoknál, u. m. sebeknél, lázhőlyag, szemölcs, égési sebek, fagyos tagoknál, rüh és kiütéseknél, megszünteti a fejtájást, szakgatást, rheumát, fülbántalmakat stb. Csak mindig vigyázzunk a mellékelt zöld mezejű **apacza-védjegyre!** Hamisításoktól legjobban óvakodunk, ha egyenesen gyárból Ausztria-Magyarország minden állomására franco rendelünk 12 kicsi vagy 6 dupla üveget 4 koronáért, Bosznia és Hercegovinán 4 kor, 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Szétküldés előrefizetés vagy összeg utánvétele mellett.

Miért szenved ön?? Hiszen önnek, amely gyógyulása bizonyos még akkor is, ha sebe bármily régi, sőt a fájdalmas operációt is elkerülheti, ha a valódi Thierry A. féle **Centifolia kenőcsöt** használja, mely rendkívül vonzó, a sebek gyógyításában valamint a fájdalom enyhítésében utlíerhetlen. A valódi Centifolia-kenőcs alkalmazható: a szoptatók mellkeménykedésének, a tej e'apadásának, az orbáncnak eseteiben, továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak s csontvesztések, vágás, szurás, lövés és ütés által előidézett sebeknél; az idegen testek, pl.: üveg, szálla, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál; mindenféle daganat, kinövés, képződmény, karbnukulus és ráknál; végre pokolvar, körömméreg, körömgylés, a lábna járás közben történt kisebélése, fagyás és égetés okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi kisebélése, torokdaganat, meggyült vér, fülzugas stb. eseteiben. 2 tégely csomagolással, postadíjjal együtt 3 kor. 50 fill. Temérdek előismerő levél megtekinthető. Utánzatok vételétől óva intek mindenkit és arra ügyeljünk, hogy „Schutzengel Apotheke des Thierry (Adolf) Limited in Pregrada“ a tégelybe van-e égetve. Éme két gyógyhálásában utólrérhetlen szer soha nem romlik el, sőt mentül régibb, annál jobb, nem árt a szernek a fagy, sem meleg s ezáltal télen nyáron szétkölödhet. Mindenkor hatással van s alkalmazása esetén könnyen bevárható az orvosi segély, természetesen nem szabad hatással utánzásokhoz nyulni, melyért csak hasznatlanul elpredáljuk a pénzt, hanem mindig tartson minden család készletében e világhírű, olcsó, megbízható, a mellett ártalmatlan szerből. A hol nem beonyos, hogy az én kítűnő szerem, ott ajánlatos egyenesen tőlem hozatni. Cim: **Apotheker Thierry (Adolf) Limited Schutzengel-Apotheke in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.** Főraktár: Budapest Török József, Zágrábban Mittelbach S. és Bécsben Brady C. gyógyszerészeknél.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.